

Centráčik

Občasník pre žiakov Spojenej školy, zložka Základná škola

**Spojená škola, ZŠ
Centrálňa 464
Svidník**

Editoriál

Milí čitatelia !

Leto nám klope na dvere a my prinášame ďalšie číslo Centráčika. Už nastáva čas, kedy sa nám, školákovi, nič nechce a už by sme od školy a učenia mali radi pokoj. Nevieme sa dočkať vysnívaných prázdnin. Budeme prežívať krásne chvíle s hrejivým slnkom a našimi kamarátmi. No musíme uznať, že aj v škole bola zábava. To vďaka aktivitám, ktoré nám ukázali, že učenie nie je nuda.

Niekoľko takýchto aktivít sa odohralo na našej škole, napríklad aj pred pár dňami aktivita Šetríme energiou. O týchto všetkých aktivitách a rôznych súťažiach sa môžete dočítať v tomto čísle Centráčika. Taktiež sme pripravili zaujímavosti, zdravotnícke okienko a nájdete aj výsledky našich žiakov v súťažiach a ich literárne práce. Želám príjemné čítanie a teplé prázdniny.

Imrich Kaplan

Zo života školy

Beseda so spisovateľkou Magdalénou Pavlišinovou

Besedy so spisovateľkou Magdalénou Pavlišinovou sa zúčastnili žiaci 2.-4. ročníka. Na hodinách slovenského jazyka si čítali rozprávky zo spomínanej knihy a vytvorili krásne ilustrácie. Na konci zaujímavého stretnutia si pani Pavlišinová prevzala od žiakov ilustrácie.

Obvodné kolo súťaže Európa v škole

Medzinárodná súťaž / projekt Európa v škole v školskom roku 2012/2013 vstúpila do 60. ročníka svojej histórie. Mottom tohto ročníka bolo: Európa občanom – občania Európe a obvodné kola Európy v škole zorganizovala Spojená škola Svidník. Vyhodnotenie bolo 6. marca 2013 a víťazom v jednotlivých kategóriách boli odovzdané diplomy a knihy. Víťazné práce postúpili do celoslovenského kola, kde Novinársko-literárny krúžok získal jednu z hlavných cien.

Návšteva galérie Dezidera Millyho

Žiaci 5.AZ Spojenej školy vo Svidníku navštívili dňa 07.03.2013 v rámci vyučovania regionálnych dejín galériu Dezidera Millyho. Exkurzia sa žiakom páčila.

Maňuškové divadielko aj v angličtine

Dievčatá zo Spojenej školy, ktoré pracujú v projekte Comenius s názvom E-HELP, zahrli deťom z Materskej školy na ulici gen. Svobodu maňuškové divadielko. Najprv dievčatá zorganizovali na škole dobrovoľnú akciu Podaruj knihu. Potom nacvičili maňuškové divadielko O červenej čiapočke a vystúpili s ním pred mladšími kamarátmi, ktorí ich za to odmenili veľkým potleskom. Na záver deťom odovzdali balíček s vyzbieranými knihami a spoločne si z nich čítali krátke úryvky.

Veľká noc v priestoroch Spojenej školy

Tradícia Veľkej noci pretrváva stáročia a jej krása sa na niekoľko dní preniesla aj do priestorov Spojenej školy. Na oknách sa objavili pestrofarebné vystrihovačky a na nástenkách na hornej chodbe ozdoby s jarnými motívmi. V piatok 15.03.2013 vychovávateľky ŠKD zorganizovali integrované tvorivé dielne pod názvom Spoločné veľkonočné tvorenie s telesne postihnutými priateľmi z Občianskeho združenia KAMIL. Pod ich šikovnými rukami vznikli pekné výrobky.

Recykluj a vyhraj

Naša škola sa už niekoľko rokov úspešne zapája do environmentálnej súťaže Recykluj a vyhraj, ktorú organizuje spoločnosť Milk-Agro. Od jesene žiaci zbierali hliníkové viečka výlučne z výrobkov Sabi. A hoci sme tohto roku nevyhrali, v zbere určite budeme pokračovať.

Letom svetom literatúrou

Z príležitosti ukončenia mesiaca kníh si žiaci 2. stupňa ZŠ zasúťažili v kvíze **Letom svetom literatúrou**. Postupne svoje vedomosti a prehľad z literatúry ukázali žiaci jednotlivých ročníkov formou televíznych hier, ako je Riskuj, Páli vám to ?, Milionár. V triedach sa v tomto mesiaci konali aj čitateľské besedy.

Poznaj svojho psa

16.apríla 2013 sa na našej Spojenej škole v rámci **kynologických dní** uskutočnila **beseda o psoch** s predsedom Občianskeho združenia Ruky (Regionálna únia kynológov) Bc. Pavlom Kobulárčikom. Prehliadnutím náučného DVD detskí majitelia psov získali praktické rady, ako sa zodpovedne a správne starať o svojho štvornohého spoločníka. Žiakov téma veľmi zaujala a živo sa zapájali do debaty o životospráve a chorobách psov, o príčinách ich útoku na človeka, o povinnostiach majiteľa....

Koláčik pre deti ulice

Aj tento školský rok sa žiaci a učitelia Spojenej školy zapojili do projektu **Tehlička pre Afriku**. V rámci tohto podujatia sa žiaci dozvedeli o živote chudobných detí na uliciach v afrických krajinách. Spoločne pripravili informatívne nástenné noviny, pozreli filmový dokument o živote svojich rovesníkov v ďalekej krajine, prečítali list od afrického kamaráta.

Deň vody na Spojenej škole

Deň vody je výnimočnou oslavou najdôležitejšej tekutiny, ktorá zabezpečuje život na našej planéte. Cieľom tohto dňa je pripomínať si dôležitosť a význam vody, upozorňovať na stav vôd a viesť ľudí k ochrane. Pri príležitosti tohto dňa si žiaci základnej školy užili deň plný zábavy, a hlavne vody. Pre žiakov boli pripravené rôzne aktivity, ako napr. pozorovanie vody pod mikroskopom, filtrovanie vody a kolobeh vody v prírode. Ďalej boli pripravené rôzne kvízy o vode nielen v slovenčine ale aj v angličtine, prezentácie, filmy a taktiež sa zapájali aj do výtvarnej súťaže, za ktoré ich čakala odmena. K dispozícii bola aj ochutnávka vody zo studničky vo vodnom bufete. Dôležitosť tohto dňa ešte žiaci aj učitelia umocnili modrým oblečením.

Deň Zeme

22. marec je už každoročne Dňom Zeme. Je to sviatok „pre všetkých ľudí, ktorí dokážu vnímať, chcú rozumieť a vedia konať.“ Aj žiaci a študenti Spojenej školy sa pridali k 84 školám na celom Slovensku, ktoré si pripomenuli tento deň, pretože Deň Zeme je zároveň Dňom Zelených škôl pre školy, ktoré sú zapojené do projektu Zelená škola

Srdiečka s láskou pletené

30.04.2013 sa skupinka malých detí ŠKD nevedela dočkať ďalšej tvorivej dielne. Na tento deň bolo pre nich pripravené pletenie srdiečka zo starého novinového papiera. Vďaka ochote pani Sirokovej a jej trpezlivému usmerňovaniu pri práci, deti mohli vyrobiť darček pre svoje mamičky.

Tvorit' môže každý z nás

Tvorivosť, šikovnosť, ochota, inšpirácia a mnoho iných vlastností je potrebných k tomu, aby mohli deti ŠKD spoločne s integrovanými deťmi z občianskeho združenia KAMIL vytvoriť pekné darčeky pre svoje mamičky. Cyklus integrovaných tvorivých dielní sa zavŕšil 2. mája 2013 už štvrtým spoločným stretnutím, ktorý sa niesol v duchu atmosféry blížiaceho sa sviatku Dňa matiek. Deti najviac fascinovali malé polystyrénové srdiečka, ktoré zdobili rôznymi ornamentmi zlatými fixami. Vytvárali aj obrázky z lekárskeho paličiek a zdobili ich servítkovou technikou .

Žiť energiou na školách

30. apríla 2013 sa na Spojenej škole odštartoval poldňový súťažný program **Zápas o energetické prvenstvo** organizovaný v spolupráci so Slovenskou inovačnou a energetickou agentúrou.

Pre žiakov 5.–7. ročníka v rámci interaktívnych hier „Žiť energiou v školách“ bolo pripravených 7 stanovišť. Družstvá zvädzali medzi sebou neúprosné energetické súboje zručností, vedomostí a dobrých nápadov. Na úvod bolo ich úlohou vymyslieť energetický názov tímu, pod ktorým po celý čas súťažili. Zábavnou formou žiaci postupne zisťovali, aký silný môže byť vietor, ako ďaleko doletia lietadielka, ktoré si sami vyrobili, že aj elektrina môže chutiť, ako čo najlepšie ušetriť, ktoré elektrospotrebiče v domácnosti „zožerú“ najviac energie. Popritom sa ešte stihli zahrať na energetickú pantomímu a odmerať, či náhodou niekto neprišiel do školy s horúčkou. Všetci účastníci súťažného programu boli milo prekvapení, ba priam nadšení interaktívnymi hrami, pri ktorých sa veľa naučili.

Deň matiek na Spojenej škole

Aj v tomto školskom roku si žiaci Spojenej školy pripomenuli sviatok - Deň matiek. Predtým však žiaci spolu so svojimi pedagógmi pripravovali darčeky a program pre svoje mamičky.

Vyznanie svojim mamám, babičkám, ale aj krstným mamám vyjadrili žiaci kultúrnym vystúpením. Každý chcel prispieť svojou troškou do veľkej kytice vďaka uvitej z piesní, básní a tancov. Striedali sa recitátori, speváci, tanečníci, hudobníci, ba dokonca aj malí herci v dramatickom vystúpení.

Každá mamička odchádzala s darčekom od svojho dieťaťa a s hrejivým pocitom, že je pre neho jediná na svete. Po skončení slávnosti bola v salóniku Spojenej školy pripravená minirecepcia s chutnými koláčikmi.

Láska

Láska ľudí
je ako slnko na nebi
Nikdy ju nezničíš

Tomáš Soľanka

Pohybom ku zdraviu

Každý rok Svetová zdravotnícka organizácia vyhlasuje 10. máj za Svetový deň pohybu ku zdraviu. Aj naši žiaci Spojenej školy si tento deň pripomenuli pohybom pri športových aktivitách.

Chlapci mali možnosť ukázať svojho športového ducha vo futbale a volejbale. Mladšie žiačky súťažili v preskokoch cez švihadlo a kto z nich vydrží čo najdlhšie krútiť trupom kruh Hula hop. Staršie dievčatá pod vedením vynikajúcej cvičiteľky erobiku Lýdie Bajcurovej poriadne rozhýbali svoje telá. Celý deň sa niesol v duchu športového zápolenia a radosti.

Valentína. Brudňáková

Zdravotnícke okienko

Spevňujeme chrbát pre krásu i zdravie tela

Už ste uvažovali, ako je na tom váš chrbát? Ide o partiu, ktorú síce väčšina pri chudnutí či tvarovaní tela veľmi nesleduje, no je to omyl, ktorý sa onedlho sám ozve.

Oslabnuté či zanedbané svaly chrbta totiž znamenajú viacero vecí. V prvom rade je to hrbenie, teda telo skryté pod zaguľateným chrbtom a spadnutými plecami, v druhom rade sú to bolesti, ktoré už možno začali. Výrazne im napomáha sedavý spôsob života a nedostatok pohybu, takže ak s nimi niečo chcete urobiť ešte pred tým, než sa zhoršia, začnite konať už dnes.

Cvikov na chrbát je dostatok a sú natoľko jednoduché, že ich bez problému odcvičíte aj doma. Stačí si urobiť priestor, poznať tie správne pohyby a váš tréning bude oveľa efektívnejší.

Cvik č. 1: Pred každým cvičením si chrbát dostatočne rozhýbte, a to celkom jednoduchým mačacím chrbtom. Prehýbajte sa zvonku dovnútra a pripravte túto partiu na cvičenie.

Cvik č. 2: Znáмым cvikom, najmä z telocviku, je sviečka. Lahnite si na chrbát, nohy skrčte v kolenách a pritiahnite k hrudi. Rukami si podprite spodok chrbta, driek zdvihnite zo zeme a nohy postupne vytierajte nahor. Rovnováhu udržiavate práve spevňovaním svalov, takže sa snažte.

Cvik č. 3: Aby ste spevnili svaly, ktoré sa tiahnu po celej dĺžke chrbtice, ľahnite si na brucho a končatiny vystrite. Naraz zdvíhajte pravú nohu s ľavou rukou, potom zase ľavú nohu s pravou rukou. Snažte sa neťahat' zbytočne nahor hlavu, aby ste nenamáhali svaly krku. Pravidelne dýchajte a cvik opakujte zo začiatku päťkrát na každú stranu. Až keď budete cítiť, že svaly chrbta vám spevnili, pridajte si ďalších 5 cvikov navyše.

TIP: tento istý cvik môžete robiť aj na fitlopte, ktorá je pre zdravý chrbát výborným pomocníkom.

Cvik č. 4: Cvik nazvaný doska je vhodný na záver každého tréningu - či spevňujete zadok, nohy, brucho alebo chrbát. Svojím prevedením totiž zapája do práce väčšinu svalov a doslova spevňuje telo do jedného celku. Lahnite si na brucho a nadvihnite sa tak, aby ste sa o zem opierali špičkami na nohách a predlaktami. S nádychom telo nadvihnite nad zem a držte ho v jednej rovine - žiadny prehnutý chrbát či vypučené bruško. Vydržte niekoľko sekúnd a uvoľnite sa.

Dobré rady na záver

Pravidelné posilňovanie chrbta vám zaistí krajšie a zdravšie telo, takže si niekoľkokrát do týždňa nájdite aspoň 15 minút, prípadne cviky zaradte do svojho klasického tréningu.

Pre prácu chrbtových svalov je výborná spomínaná fitlopta, pretože na udržiavanie balansu, ktorý pri sedení na nej potrebujeme, využívame práve svaly chrbta. Vhodné je aj plávanie či joga.

Na stránke: https://www.youtube.com/watch?v=sHcYkv_WQHI nájdete cviky za zdravší život v rámci projektu Zdravá chrbtica.

Ďalšia užitočná stránka: <http://zena.atlas.sk/sluzby/videotip/wellness/cvicenie-pre-kazdeho-aby-chrbat-nebolel/593079.html>

Európa v škole

Motto jubilejného 60. ročníka projektu/súťaže EURÓPA V ŠKOLE bolo **EURÓPA OBČANOM - OBČANIA EURÓPE**. Súdržnosť Európy závisí od schopností a želania každého z nás poznať seba samého, naučiť sa porozumieť iným a diskutovať s nimi o veciach verejných. Motto teda bolo príspevkom projektu k Európskemu roku občanov, ktorý pri príležitosti 20. výročia zavedenia európskeho občianstva vyhlásila pre rok 2013 EÚ.

Do celoslovenského kola z obvodného postúpili aj práce Imricha Kaplana, Miriam Jackaninovej a časopis literárno-novinárskeho krúžku **Zjednotení v rôznorodosti kultúr**. A práve literárne práce krúžku zaujali porotu a z vyše 1000 prác, ktoré boli v tejto súťaži hodnotené, krúžok získal jednu z cien bez udania poradia a finančné ohodnotenie, z čoho sa všetci členovia krúžku veľmi tešia. Svojou iniciatívou urobili niečo nad rámec svojich školských povinností a cena im zaslúžene patrí.

Nájdete ho na stránke <http://www.spojenaskolask.sk/ZS/centracik/eu.pdf>

Mgr. Anna Lažová

Zjednotená Európa

Zamatová naša Európa
je ako malý púčik, ktorý
ešte stále rastie do krásy.
Dáva ľuďom malé dary,
no niektorí si ich nevážia.
O nás sa stará,
to veru nie je ľahká práca.
Eufória jej nechýba,
no my jej niekedy nedáme ani dýchať.
Áno, veru tak.
Ešteže je taká dobrá,
ustavične stojí nad nami.
Rodina je to veľká,
Ódu na radosť spieva už aj dieťa.
Preto jej ďakujeme
a vítame zjednotenie.

Imrich Kaplan

Európa rôznych tvári

Európa
radostná, jednotná
spája, rastie, nadchýna
hniezdo každého z nás

Domovina

Európa
krásna, mnohonárodná
učí, pomáha, rastie
máme z nej radosť
Spoločná vlasť

Európa
rôznorodá, pohostinná
rastie, prekvitá, stmeluje
rôzne národy
Budúcnosť

Európa spája

Európa je moja vlasť,
chcem tu žiť a zostať rásť.
Chcem spoznať zvyky
Poliakov či Nemcov,
kultúru Francúzov i Španielov.

Galérie v Česku, múzeá vo Viedni.
Každý národ má pamiatky,
na ktoré je právom hrdý.
Vianoce v Estónsku,
Nový rok v Grécku,
spoznajme ich zvyky
aj na našom Slovensku.

Keď belgický učiteľ
bude učiť slovenského žiaka,
dánsky lekár liečiť
maďarského chlapca,
rumunská žena modliť sa
v holandskom kostole,
vtedy bude rozkvitať láska
a pokojný život v Európe.

Tibor Hanas

Spojené štáty Európy

Píše sa rok 2025. Ulice sú zaplnené ľuďmi. Všade vôkol vidno ohňostroje pestrých farieb, ktoré pripomínajú jesenné farby stromov. Ľudia sa radujú v mestách a dedinách po celej Európe. Pripájajú si, jedia a pijú, čo im hrdlo ráči. V ten deň oficiálne vznikli Spojené štáty Európy, ktoré sú pýchou každého hrdého Európana. To, o čom ľudia v Európe snívajú desaťročia, sa premenilo z krásneho sna na skutočnosť. Stovky ľudí sa tešia na spoluprácu.

Bude to už 11 rokov, čo je nielen v Európe, ale aj na celej Zemi mier. Všetky zbrane sa zničili a ľudia sa konečne spojili v jeden celok. Stali sa súdržnými ako reťaz. Do Európskej únie sa pridalo viac štátov. Práve preto, že chceli šíriť myšlienku jednoty. Z dôvodu väčšieho množstva štátov sa rozhodlo, že Európska únia sa premenuje na Spojené štáty Európy. Taktiež sa zjednotené štáty dohodli, že jeho hlavným mestom sa stanú postupne všetky mestá v Spojených štátoch Európy. Rozhodli sa, že výber hlavného mesta nechajú náhode. Ľudia na veľkom zhromaždení v Bruseli napísali na papier, aké mesto by si pre Spojené štáty Európy predstavovali. Vybrali si náhodne jedného človeka a on vytiahol papier, (papiere samozrejme dali do mega urny), na ktorom bolo meno budúceho hlavného mesta Spojených štátov Európy. „Hlavné mesto pre rok 2025 Spojených štátov európskych budú Košice,“ víťazoslávne zvolal. To bolo radosť! Ľudia burácali. Keďže každý rok bude hlavným mestom iné mesto, tak sa Európania môžu dozvedieť viac o jednotlivých mestách Európy a spoznávať ich. Symbolizuje to rovnosť všetkých národov i ľudí. Je jedno, koľko máme peňazí a akí sme, ale všetci sme z toho istého súdka a máme mať rovnaké práva. Veď predsa každému dal Boh plamienok života. Každý má srdce, či už čierny, biely, tučný, chudý, bohatý, chudobný... a žije len raz. A to si ľudia konečne začali uvedomovať.

Možno je to všetko len moja krásna predstava o budúcnosti Európy, no verím, že takéto podobné udalosti spíše niekto na papier a bude to už konečne pravda. Všetci ľudia by konečne dospeli...

Imrich Kaplan, 1. miesto
v obvodnej súťaži Európa v škole

Háiku básne

Láska – krásny cit
ktorý v duši dozrieva
na ľudské šťastie

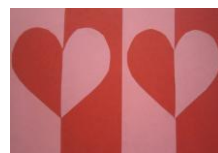
Zelenú už má
naša jar preto kvitne
všade navôkol.

Farebné leto
už má zelenú Hreje
telo i dušu

Jar

Jar prichádza
s novým dňom.
Puky stromov sa menia
na kvety, z ktorých sa
nasýtia včielky.
Vtáčiky krásne štebocú
a svojím letom
vyšívajú oblohu.
Prišla jar.
Dáva nám to jasne najavo.

Tomáš Soľanka, 3. miesto
v celoslovenskej súťaži Mladé talenty

Kultúrna rôznorodosť

Štáty Európy: jeden, druhý,
každý z nich má svoje vlohy.
Budeme sa spolu hrať,
skús ich všetky porátať.

Na mape Rakúsko je,
viedenský valčík tancuje.
Vo Francúzku kto si dá
vypražané žabie stehienka?

Rusku slávna verše píše
azbuka, čo spieva tíše.
Na nemeckej pôde „Guten Tag“
nôti od rána každý vták.

V Írsku nájdem štvorlístok
do Británie je to len na skok.
Španielsky toreador býka brúsi
a ten od zlosti verše trúsi.

V Grécku tisíce akropolí
počítam, keď stojím v čiernom poli.
V Holandsku sa plávať naučím,
vo Švajčiarsku hodiny precvičím.

V Prahe si orloj prezeráme.
„Ahoj, všetci,“ vždy voláme
V Škótsku sa zase pekne sluší,
nech nosia kilt iba muži.

Maďarský guláš jem každý deň,
na oslave tancujeme tanec čardáš len.
V Poľsku pýšia sa dobrými krovkami,
ochutnajte ich spolu s Poliakmi.

V talianskom Ríme koloseum je,
konali sa tam výbojné boje.
Na Slovensku máme jedlá od výmyslu sveta,
halušky a pirohy najlepšie varí naša teta.

Európske centrum v Bruseli,
tam Albert II. vojsku zavelí.
V Luxembursku záhrady vysádzali,
také, aby sme im iba závideli.

Žraločie mäso na tanieri
na Islande by nám doniesli.
Na Malte mladí rytieri,
vyhrali nad svojimi súpermi.

Deviati z desiatich Ukrajincov hory nevideli,
radšej na modro-žltu vlajku maľovali.
V Portugalsku pútnické mesto Fatima,
každé ráno, každý večer lampy zažína.

Mnoho štátov menujem a stále ich je veľa,
všetky sú v tom istom úli európskeho čmeľa.
Európa je malá, ale aj najkrajšia,
na severnej pologuli ľahučko sa vznáša.

Miriam Jackaninová, 3. miesto v obvodnej súťaži Európa v škole
ČU v celoslovenskej súťaži Dúha 2013

Dážď

Zlatý zvonivý
Osvieži skropí zvlhčí
nielen zem aj človeka.
Zmení ho to na duši?

Obloha

Belasá nádherná
Spieva mračí sa nadúva sa
vtedy keď prichádza dážď
Príde aj búrka?

Zem

znečistená zabudnutá
smúti plače neusmieva sa.
Dokedy si ju
nebudeme všímať?

Detstvo

čarovné hlúpe jediné
blázni vystrája šantí
ako šarkan na jesennej oblohe.
Dospejeme niekedy ?

Mama

Úprimná čarovná dobrotivá
vyvára pomáha darúva
lásku ako kvet.
Vážime si to ?

Imrich Kaplan, 2. miesto
v celoslovenskej súťaži Mladé talenty

Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko

Už niekoľko rokov sa žiaci našej základnej školy úspešne zúčastňujú celoštátnej súťaže s medzinárodnou účasťou „Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko“. Posledný ročník sa niesol v znamení 1150. výročia príchodu Konštantína a Metoda na naše územie, 165. výročia prijatia Žiadostí slovenského národa v Liptovskom Mikuláši, 150. výročia založenia Matice slovenskej, 95. výročia prijatia Deklarácie slovenského národa v Martine a 20. výročia vzniku Slovenskej republiky. V roku 2013 si pripomenieme alebo už pripomenuli aj viaceré výročia významných osobností v dejinách slovenského národa – 220. výročie narodenia Jána Kollára, 200. výročie úmrtia Antona Bernoláka, 200. výročie narodenia Samuela Tomášika, 185. výročie narodenia Pavla Dobšinského, 160. výročie narodenia Jozefa Škultétyho, 150. výročie narodenia Jána Čajaka, st., 125. výročie narodenia Martina Rázusa, 110. výročie narodenia Fraňa Kráľa a 90. výročie narodenia Kristy Bendovej.

V tomto ročníku celoslovenskej súťaže nás reprezentovali práce Imricha Kaplana, Tomáša Soľanku, Miriam Jackaninovej, a 2 spoločné práce literárno-novinárského krúžku.

Čestné uznanie v 2. kategórii získala práca **Miriam Jackaninovej Láska k slovenčine.**

Osobitnú cenu poroty získal literárno-novinársky krúžok s časopisom Centráčik.

Nájdete ho na stránke: <http://www.spojenaskolask.sk/ZS/centracik/slovencina.pdf>

A hoci sa vyhodnotenia 12. 6. 2013 v Nových Zámkoch nezúčastnime, sme radi, že už niekoľko rokov zaznamenávame úspechy v tejto celoslovenskej súťaži, za čo patrí vďaka všetkým aktívnym žiakom literárno-novinárského krúžku.

Mgr. Anna Lažová, vedúca krúžku

Láska k slovenčine

Otče náš, vypočuj moje slová,
posväť nám slovenčinu, čo z knihy volá.
Bud' nám na pomoci každý deň,
chráň nám jazyk,
aby ho nezničil nik.

Odpusť hádky malým deťom,
že neslušné slovo letí svetom.
Nedaj zničiť našu rodnú reč,
zlých ľudí od nej pošli preč.

Daj nám zveľaďovať reč slovenskú,
nech znie na diaľku veľkú.
Lebo my slovenčinu radi máme
a zachováme si ju v srdiečku.

Miriam Jackaninová, šiestačka – Čestné uznanie

Najkrajším a najpestrejším jazykom je podľa mňa naša slovenčina. Je to národný jazyk daný iba pre jednu krajinu na svete a tou je Slovensko. Prešla mnohými etapami vývoja, aby sa vyvinula do takej lahodnej podoby, akú má dnes. Mám ju rada pre jej hravosť, pestrosť, zvučnosť a aj preto, že za ňu bojovali naši predkovia, aby rozkvitla v plnej kráse. Slovensko a slovenčina je dar od Boha a pre Slovákov sú najdôležitejšie na svete.

Miriama Jackaninová, deviatačka

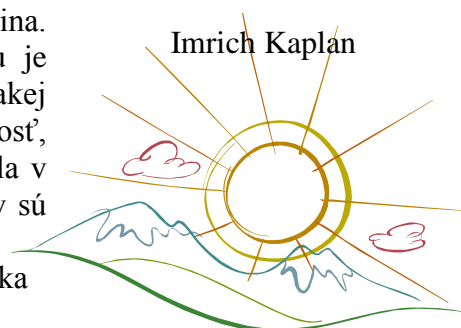
Šťastný domov

Sladká ruka mamy
láska dobrých priateľov
obetavosť rodičov
vrúčne objatie otca
elegantní ľudia
nádherné hory
spravodliví Slováci
krásna príroda a kraj
Okúzľujúci domov

Ariana Kigyosiová

Človek

V očiach malý kúsok duše,
v úsmeve štipka radosti,
v hlave velikánske myšlienky,
v srdci pravý
Slovák

Ked' kopne múza

Zázračný svet

Otváram okno a za ním...
zázračný svet.
Prináša nám veľa krásy,
radosti a najviac lásky.
Či je jar, leto, jeseň, zima,
hreje ma pocit šťastia,
že moje oči vidia
jeho premeny.

Jar ma vábi lúčnymi očami,
leto zasa vonia pokosenou trávou.
Cítim sa ako princezná,
keď prechádzam
kráľovskou bránou prírody.
Keď začne jeseň, túžim zbierať
posledné žiariace listy.
Zima.
Každý v nej pozná niečo iné,
ja v nej poznám najkrajší deň:
Vianoce.

Zatváram okno,
s najkrajším pocitom
sa pomaly lúčim
so zázračným svetom.

Kristína Ryznerová, strieborné pásmo
Kukučínova literárna Revúca

Jar

Už prišla mokrá jar
Stromy otvárajú svoje náručie
tichá radosť sa smeje
bielym mrakom
a kvapka dažďa
sladko zohrieva zem
Plačúca tráva
utiera oči
neposlušným sedmokráskam
ktoré naťahujú hlávky
k slniečku

Noc

Noc čierna ako vrana,
noc šíra ako svet.
Noc, v ktorej sa hviezdy
prechádzajú po oblohe.
Noc plná lásky, krásy
i žiaľu.
Noc nekonečných snení
otvára i dnes okno dokorán

Deň

Deň zlatý ako jarné slnko
ohúril celý svet
svojou nádhernou vôňou.
Deti si ľahli
na zelený vankúš
a hľadajú svoje sny.

Ariana Kygiósiová

2. miesto v celoslov. súťaži Kováčova Bystrica

Svet

Mám rada veľa vecí,
mám rada,
keď voňajú kvety.
Mám rada,
keď vtáčik okolo mňa letí.
Vtáčik a stromy,
to každého zlomí.
Zelená sa lúka,
zelená sa strom,
a ja žijem v ňom.

Ležať v tráve,
len tak sa smiať
a o kráse sveta premýšľať.
Naháňať motýlinky,
pozorovať stromy, kríky.
O tom snívam každý deň
aj pre všetky deti.

Kludia Kaščáková, 2. miesto
v celoslov. súťaži Báseň roka

Medzinárodný deň detí

MDD je sviatok detí, ktorý sa oslavuje v mnohých krajinách sveta. Medzinárodný deň detí sa zvyčajne (ale nie všade) oslavuje každoročne 1. júna. Na Slovensku a v niektorých ďalších krajinách sa slávi od roku 1952. Myšlienka Medzinárodného dňa detí vznikla na Svetovej konferencii pre blaho detí (*World Conference for the Wellbeing of Children*) v Ženeve, v Švajčiarsku v roku 1925. Na tejto konferencii zástupcovia 54 krajín schválili deklaráciu, ktorá sa zaoberala chudobou, detskou prácou, vzdelaním a inými otázkami týkajúcimi sa detí na celom svete. Po konferencii viacero vlád zaviedlo v svojich krajinách takýto deň s cieľom, aby sa urobilo deťom radosť a zároveň poukázalo na problémy týkajúce sa detí vo svete. Nie je úplne jasné, prečo práve 1. jún bol vybraný ako MDD. Avšak tento dátum je na svete najobľúbenejší, oslavuje sa vo viac ako 21 krajinách.

V tento deň je zvykom, že sa na školách neskúša a tak je to aj na našej škole. Všetkým deťom želáme veľa radosti a pekných zážitkov z pripravených aktivít.

Ako médiá formujú osobnosť

Dnes sa okolo nás vyskytujú rôzne médiá a otázku Ako médiá formujú človeka? si asi nekladáme často. Mnoho mladých ľudí vyrastajúcich v prostredí dnešnej novej doby by sa bez počítača, televízie či mobilu nevedelo zaobísť a už len predstava v nás vyvoláva pocit bezradnosti. Pre mnohých je to akoby tzv. „pravá ruka“. Ako skoro 15-ročná žiačka základnej školy patrí medzi nich a môžem potvrdiť, že bez mobilného telefónu by som si nevedela predstaviť môj každodenný život. Je to akoby nejaká rutina: prísť domov, zapnúť si televíziu, skontrolovať nové správy na facebooku...

Tínedžeri si však vôbec neuvedomujú, o čo všetko vďaka novodobým technológiám prichádzajú. Na všetkom zlom je však aj niečo dobré. Áno, sme v puberte, sme mladí, chceme byť IN a štýloví, ale na narodeniny najlepšej priateľky by sme určite mnohí zabudli, ak by nám to nepripomenulo upozornenie na facebooku alebo poznámka v mobile. Je to štýl života, ktorý nám vyhovuje, no skoro nikdy nehľadíme na tú horšiu stránku veci. Sugestívne veríme všetkým reklamám, ktoré nám prostriedky vykreslia v tom najkrajšom svetle. Neriadime sa vlastnými pocitmi a skúsenosťami, ale tým, čo nám radí „ujo google“ či „teta wikipedia“.

Položme si pre nás nepodstatnú otázku. Koľkí z nás by dokázali na narodeniny napísať niekomu list s pekným prianím, namiesto rýchlej sms-ky a animácie, ktorú šikovne hodíme do mobilu?! Určite by sa našli jedinci... no skôr opak je pravdou. Zabúdame na magické čaro chvíľ, ktoré skutočne prežijeme a nielen pretelefonujeme na skype cez web kameru. Všetko pekné má aj svoje nevýhody. Koľkokrát si zapneme televíziu a číhajú na nás iba samé zlé správy, vraždy a zločiny. Veľakrát práve pri pohľade na to by sme si radšej vzali do ruky dobrú knihu, ale privretie oka sem a tam, trápna reklama, prepínanie z programu na program a začne nová reality show. V tej chvíli sa už od televízie len tak ľahko neodlepíme a strávime ďalší večer pozeraním mnohokrát stupidných relácií. Niekedy by sme sa však bez internetu či informačných programov v televízii vôbec nedozvedeli mnohé fakty či dátumy rôznych udalostí... V dnešnej dobe je najlepšie zapnúť si počítač a všetko si vygoogliť. Určite je to obrovská pomoc v dnešnom uponáhľanom živote, ale ako mladí ľudia nezabúdajme na pravé najkrajšie okamihy, na chvíle strávené s priateľmi, na spomienky, ktoré sme prežili, a pri pohľade dozadu sa pri tom milo usmejeme. Ceňme si všetko, čo v nás je a nielen to, čo nám napovie počítač, pretože práve ten niekedy zlyhá v tých najpotrebnejších chvíľach, čo môžem potvrdiť aj ja pri písaní tejto práce, keď mi v zlomku sekundy zmizol text môjho článku.

Snažme sa byť dobrým prínosom pre tento svet a nielen ďalšími poslami internetu.

Tímea Harvilová

V rámci Dní Milana Hodžu pod záštitou premiéra R. Fica bol vyhlásený 6. ročník súťaže Hodžov novinový článok, téma Ako médiá formujú človeka. Do súťaže boli zaslané najlepšie práce zo školského kola, a to práce T. Harvilovej, B. Saganovej, K. Maťašovej, B. Dupejovej a K. Frančákovej.

Čistý šport bez dopingu

Čistý šport bez dopingu je literárna súťaž o olympizme pre základné a stredné školy v roku 2013. Vyhlasovateľom je Slovenský olympijský výbor prostredníctvom Slovenskej olympijskej akadémie a jej kultúrnej komisie v spolupráci s Klubom fair play. Literárna súťaž je určená pre širokú populáciu. Téma : Čistý šport bez dopingu /**Myšlienky olympizmu a fair play, poukázať na negatíva, ako sú doping v športe, nešportové správanie, porušovanie zásad fair play, prejavy intolerancie, rasizmu, xenofóbie, prejavy chuligánstva na športoviskách, kriminality a korupcie v športe.**/ Do súťaže boli zaslané najlepšie práce zo školského kola, a to:

I. kategória : do 12 rokov - Ariana Kigyósiová

II. kategória : od 12 do 15 rokov – Imrich kaplan, Kristián Suchanič

Šport je krásny, neberte nám ilúzie

Myslím si, že už každý z nás sa stretol s pojmom nešportové správanie. Poviem vám, že toto slovo neznášam. Keď si ho predstavím, chytá ma zlosť.

Predstavte si, že niekto aj keď by veľmi chcel športovať, skrátka nemôže. Jeho telo je slabé, no športový duch silný. Bohužiaľ, u niektorých športovcov to je inak. Neuvedomujú si, že šport je ich sila a život a nie miesto, kde majú po sebe pokrikovať. Že je to miesto, kde majú vydávať nadľudské výkony a prekonávať sami seba. Miesto, kde sa ich kvapky potu vlievajú do mora úspechov. Miesto, kde z nich má vyžarovať energia a naplňať nás úžasom. Ale nie úžasom z podvodného víťazstva, ktoré docielili pomocou dopingu. Mali by byť naším vzorom hrdosti, sily a vytrvalosti. Nie simulanti a ľudia, ktorí sa pre neúspech zmôžu iba pokrikovať po rozhodcovi. Radšej prehrať so čťou, než s podvodmi. Veď nie nadarmo nám dal pán Boh rozum. Práve to nás robí odlišnými od opíc. Kiežby ho aj každý využíval. Spomínam si, že nedávno hráč zabil rozhodcu. Podľa mňa to bola opica, ktorá nevie kontrolovať ani sama seba. Opica, ktorá nič nedokázala a zmôže sa iba na takú ohavnosť. Preto, keď niekedy vidím agresiu v športe, pýtam sa: „Načo je nám rozum, keď ho nepoužívame? Či sme na tom až tak zle?“ Myslím si, že by sme sa mali riadiť slovami: „Bojuj do konca, ale dokáž si priznať porážku. Bojuj, ale nepodvádzaj, lebo vtedy je svedomie tvojím mečom, ktorý ťa dostane do cieľa. A hlavne používaj pri hre a športe rozum, lebo nie si opica.“ No, našťastie, niektorí sa týmito zásadami riadia a sú živým príkladom.. Vedia, čo to je poctivosť a spravodlivosť. Tým príkladom je Marek Slovák. Rozhodne vie, čo je morálka a fair play. Dokázal si priznať svoju vlastnú chybu, hoci nemusel. Takíto ľudia sú v mojich očiach a v očiach čestných ľudí vysoko. Preto som presvedčený, že dobrí ľudia nevyumrú a budeme si z nich brať príklad a hlavne budú príkladom pre nádejných športovcov.

Verím, že moje slová neodveje vietor a tým agresorom som zasadil červíka do hlavy.

Imrich Kaplan

Beh

Beh je zdravý, dobre viem,
cvičiť musím každý deň.
Raz, dva, tri, štyri, päť,
dvihni ruky, nohy tiež.
Prestávku si musím dať,
šport má iste každý rád.
Preto aj ja športujem,
zdravie si pri tom pestujem

Petra Kaplanová

Nie! chuligánstvu na ihriskách

Je 3. december 2012. Na ihrisku v meste Almere v Holandsku sa odohráva šláger jesene medzi domácimi Buibenboys a hosťujúcimi Niew Sloten. Na štadión v Almere privádzajú hráčov traja arbitri, medzi ktorými je aj Richard Nieuwenhuizen, ktorý ani netuší, že je to jeho posledný výbeh na ihrisko.

Pred zápasom by nikto neočakával, že v šlágrí pôjde o tak veľa - o život. Vyzerá to tak, že to bude kvalitný duel s množstvom gólov. Po prvom polčase je to remíza 2:2. V 60. minúte bolo už 3:3 a každý jeden divák bol rád, že uvidel dobrý zápas so 6 gólmi. V 83. minúte dávajú domáci na 4:3 a potom... potom to prišlo. Najprv žltá karta, potom červená, a keď pán Nieuwenhuizen zdvihol zástavku na signalizovanie ofsajdu, strhla sa táka šarvátka, že normálnym ľuďom sa zastavuje pri pohľade na „toto divadlo“ rozum. Trio mladíkov z hosťujúceho tímu, ktorí nepochopili, že si rozhodca robí len svoju prácu, vtrhávajú na ihrisko a ich terčom sa stáva asistent rozhodcu, ktorý bol bezmocný, keďže po 5 kopancoch do hlavy mestský vyšetrovateľ Bernhard Jens ohlásil: „Je mŕtvý“. Hrôza. Tak, ako sa zachovali mladíci z mužstva Niew Sloten, by sa nijaké mužstvo nezachovalo. Veď porušili pravidlo fair play. O to je to smutnejšie, že sú to ešte len tínedžeri a správajú sa ako divá zver. So športom to nemá nič spoločné. Každému je jasné, že skončili pred súdom a boli obvinení z vraždy. Ale ľudský život rozhodcovi to nevráti. Tak a aj takýto je šport, bohužiaľ, ešte aj v dnešnej dobe. A nejde len o tento prípad. Je ich po športových ihriskách mnoho. A tak sa právom mnohí pýtajú: Čo má šport spoločné s týmto divokým správaním mladých ľudí, ktorí nekontrolujú svoje správanie? Je niečo dôležitejšie ako ľudský život? Ale toto správanie dokonca mladých športovcov nie je jediné negatívum v športe. Je ich ešte veľa, ako doping, prejavy intolerancie, rasizmu xenofóbie, korupcie... A čo tak čestný boj, uznanie kvality súpera, tolerancia, kultúra správania.

Idea novodobého olympizmu, prenesená do súčasného sveta, predsa vyjadruje odveké túžby po priateľstve a spolupráci medzi ľuďmi a národmi bez ohľadu na politické, náboženské či rasové rozdiely. Svojou podstatou sa olympizmus a športové súťaženie úzko viaže a prelína s pokrokovým chápaním výchovy a vzdelávania. Je nutné si pomáhať, šíriť zásady fair play v športe i v živote, vedieť prehrávať, zať ať zuby a ísť ďalej. Veď práve toto patrí k športu. Ale to si musia uvedomiť predovšetkým tí, ktorí sa športu venujú, chodia fandiť „svojim“ a naučiť sa správať podľa desiatich zásad správania sa fair play. Pretože férové správanie by malo byť vlastné i v každodenných životných situáciách nielen v športe.

Kristián Suchanič

Šport nie je o podvádzaní

Šport. Slovo, pod ktorým si každý myslí, že je čestný boj o víťazstvo. Ale je to naozaj tak?

Ľudia sú veľmi vynaliezaví, a tak radšej podvádžajú, akoby mali prehrať. Čítala som veľa článkov o takých ľuďoch. Musím povedať, že sú v tom celkom šikovní. Napríklad brankár si priblížil žrde na bráne. A dokonca priznal, že to robil aj v predchádzajúcich dueloch. Je správne, že za to musel pykať. Ale ako môže športovec vôbec uvažovať o nečestnosti a všelijakých podvodoch, aby potom mohol zdvihnúť ruky na znak víťazstva? Má vôbec takýto človek zmysel pre fair play? Určite nevie ani čo to znamená. Tak ako asi najznámejšia maratónska hriešnica Američanka kubánskeho pôvodu Rosie Ruizová. Zvíťazila, ale namiesto 42 kilometrov odbehla 1,6. Podvádzať si dovolila na prestížnom Bostonskom maratone v roku 1980. Jej údajný čas bol vtedy jeden z najlepších výkonov v histórii. Na podvod prišli už po pretekoch, keď si organizátori všimli, že nie je vôbec spotená. Užila si svoju slávu, ale hneď ju odviedla polícia. Majú takíto športovci svedomie? Očakávajú potlesk, usmievajú sa a pritom vedia, že nie sú najlepší.

Podvádzať sa však nevypláca! Veď pravda vždy vyjde najavo. Keď nás neodhalia iní, tak a prezradíme sami. Keď sa na to nepríde hneď, časom všetko vyjde najavo. Šport je predsa o čistom súťažení, o schopnostiach ukázať to, čo vo mne je, o tréningu, o fair play. Preto si radšej uvedomme, že robíme nesprávnu vec, ak klameme a podvádžame. Lebo ak si zvykneme klamať, bude nás to trápiť po celý život. Budeme podvádzať proste všade: v hrách, v športe, v živote a všade tam, kde to iní najmenej očakávajú.

Ariana Kigyósiová

Prečo je voda vzácna?

Napíš kamarátovi alebo ľubovoľnému človeku list, v ktorom vysvetlíš, prečo je voda vzácna. Táto téma súvisela s vyhlásením Medzinárodnej dekády „Voda – prameň života“ (2005 – 2015), a do súťaže sa zapojili aj naši členovia literárno-novinárskeho krúžku, a to Tomáš Soľanka a Imrich Kaplan.

10.3.2013

Ahoj, Alem.

Milý môj priateľ zo Somálska. Tento list Ti zasielam preto, lebo nie je mi ľahostajná situácia, v akej sa Ty a všetci Tvoji krajanovia nachádzate a ako musíte zápasit' s nedostatkom vody, najmä pitnej.

Iste si sa i Ty mnohokrát zamýšľal nad nedostatkom vody vo Vašej krajine. Je to pre Teba a pre Tvoju krajinu najvzácnejšia tekutina na svete. Ale uvažujú o tom aj ostatní ľudia na planéte? Určite nie. Veď si len predstavím seba a svojich rovesníkov. Aj my považujeme vodu za najvzácnejšiu tekutinu? Klamal by som že áno. Možno preto, že jej máme zatiaľ dostatok. Ale aj my si musíme uvedomiť a vidíme to okolo seba, čo všetko robia ľudia zle a ako nešetria vodou. Je toho veľa a písal by som Ti asi celý deň, ale určite Ti uvediem zopár príkladov, ako si ľudia na Slovensku totálne nevážia vodu. Napríklad umývanie aut. Voda tečie aj hodinu a nikoho to netrápi. Hlavná vec, že auto je tip-top. Ani zďaleka takíto ľudia nevedia, v akej situácii sa nachádzaš Ty, Tvoja rodina, ale aj všetci ostatní vo Vašej krajine. Veľa ľudí si ani neuvedomuje, čo by ste boli schopní dať Vy za pohár vody! A my? Pre nás je pohár vody nič! Každý si plytvá vodou, niekde tečie, niekde kvapká a ľudia sú nevšímaví. Ani si neuvedomujú, že by Vám mohli pomôcť. Namiesto sprchy, čo si dávajú trikrát denne, stačilo by si ju dať raz do dňa a ušetrené peniaze poslať Vám, aby ste mali vodu aspoň na pitie.

Ďalším príkladom je umývanie riadu. Je to veľký problém, pretože človek si ani len neuvedomuje, koľko vody pretečie za tú chvíľku, kedy si umyjú jediný tanier. Ba niekedy si ani nevšimneme, že sme nechali pustenú vodu a tá tečie pomaly celý deň. Alebo taká porucha, ktorú nikto neohlási a voda tečie po chodníkoch dva i tri dni. Pre Vás by to bola poriadna zásoba i na celý mesiac. Čítal som, že každých 15 sekúnd u Vás zomrie jedno dieťa kvôli kontaminovanej vode.

Je to veľmi smutné, ako si naši ľudia neuvedomujú, čo prežívate Vy, najmä Vaše mamky, keď svojim deťom nemôžu dať pitnú vodu. Pre väčšinu ľudí, ktorí nedostatok vody nikdy nepocítili, je veľmi ťažké predstaviť si podmienky, v akých Vy, africké deti, vyrastáte. Asi si to uvedomíme až vtedy, keď by sme zaživali to, čo Vy. Ale je to hrozné pomyslenie, radšej si už teraz uvedomme, že voda je nad zlato a nedopustíme, aby aj v dnešnej dobe jej bolo pre niekoho nedostatok. Aj preto naša škola zorganizovala projektové vyučovanie Deň vody, aby sme si aj my mladí uvedomili vzácnosť tejto bezfarebnej tekutiny a jej nenahraditeľnosť v živote ľudí.

V obálke Ti, milý Alem, posielam peniaze, aby si mohol kúpiť zopár fliaš vody.

S pozdravom

Tomáš

Zbierka Tehlička pre Afriku

Ahoj, priateľu z Afriky!

Volám sa Imrich Kaplan a pochádzam z Vyšného Mirošova. Moja dedinka sa nachádza na Slovensku. Mám 13 rokov a navštevujem Spojenú školu vo Svidníku. Poviem Ti, že si ani niekedy neuvedomujem, aké mám šťastie a aké mám bohatstvo zeme. Tým bohatstvom je voda. Je to biela ropa, ktorá je srdcom našej Zeme. Naše zlato a bohatstvo sveta, ktoré nám rozžiarilo plamienok života, vďaka ktorému žijeme a chodíme po tejto zemi. Nie nadarmo nám Boh nadelil tento dar.

Nedokážem si predstaviť byť nejakým zvierat'om v Afrike. Musel by som hľadať vodu na veľkej púšti, no to skôr by som našiel ihlu v kope sena. A keby som mal mláďatá, to by ma už úplne položilo. Ich vyschnuté krky a telá by ma naplnili bôľom v srdci. Taktiež by som si nedokázal predstaviť byť rastlinou v Afrike, kde by na mňa silno páliло slnko a bralo mi trošku vody, ktorá mi ostala v tele.

Až teraz si uvedomujem, čo je to tá voda. Videl som v televízii mnoho filmov o Afrike a musím Ti povedať, že to máte poriadne ťažké. Tá bieda, hladomor a hlavne nedostatok blahodarnej vody! Ani si len neskúšam predstaviť, že vodu počas dňa skoro vôbec nevidíte. Nevidíte tu krištáľovo čistú nádheru, ktorá brázdí jazierkami a potôčikmi. Dokážete vyžiť len s troškou vody, ktoré je pre mňa malé zrnko piesku na pláži. Je to Váš poklad, ktorý sa u nás berie na malú váhu. Ste pre mňa naozajstní hrdinovia! Preto by som si rád od Vás zobral príklad a sľubujem Vám, že budem šetriť vodou. Bohužiaľ, jeden človek to nezmení. Ale budem sa snažiť všetkých vo svojom okolí upozorniť, ako zachádzať s touto vzácnou bielou ropou. Napríklad organizovaním rôznych akcií, ktoré by nám konečne otvorili naše zalepené oči. Či už návštevou čističky odpadových vôd, kde sa oddeľuje burina od sladkého obilia – vody. Ved' od mala náš učia chápať, čo to vlastne je. Učia nás, aký máme vďaka vode raj na zemi. No my si to, bohužiaľ, nevšímame a neuvedomujeme. Privierame nad tým oči. No ako sa vraví, pod lampou je najväčšia tma. Myslíme si, že voda je nekonečná a stále ju budeme mať na našej Zemi. Radšej sa zaoberáme tým, nech máme čo najviac diamantov, zlata, áut a iných kadejakých zbytočností. No ja by som to všetko zahodil a spálil. Ved' čo je nám z bohatstva, keď nemáme vodu? Trebárs niekedy všetci zmúdrieme a uvedomíme si, čo je to voda za poklad. Že je to prameň, z ktorého vyviera energia, ktorá nás naplňa životom. Že je to dar, ktorý nám dal ten najmocnejší.

Želám Ti veľa šťastia a drž nám palce, nech dospejeme. Tvoj nový kamarát, ktorý si uvedomuje dar vody.

Imrich

Naše aktivity z príležitosti Dňa vody

**Voda je život, voda je raj.
Pre človeka a prírodu najväčší dar.
Keď má človek veľký smäd,
pomôže mu voda hneď.
Voda je pre nás dôležitá,
každý živý tvor ju uvíta.**

JANKO HRAŠKO EŠTE ŽIJE...

Janko Hraško ešte žije... je literárno-výtvarná súťaž pre deti i ostatných s fantáziou. Téma tohto ročníka: **Ekohrdina Janko Hraško zachraňuje planétu Zem.** Do súťaže sa zapojili: **Miriám Jackaninová, Kristína Štefančinová a Kristína Frančáková.**

Ekológia s Jankom Hraškom

Poznáte rozprávku o Jankovi Hraškovi? Áno? A viete čo bolo ďalej? Nie? To viem zase ja. A ja vám to aj poviem. Všetko sa to začalo, keď sa Janko Hraško stal známym v rozprávkovej aj ľudskej ríši. Chodilo za ním veľa rozprávkarov. Až raz za ním prišiel jeho kamarát vrabec a pošepkal mu do ucha, že ľudia natoľko znečistili a zanedbali prírodu, že sa začali diať čudné veci. Stále častejšie sa vyskytovali tornáda, hurikány, cyklóny, zemetrasenia a iné prírodné katastrofy. Ale keďže Janko Hraško žil ekologicky, nemal žiadne problémy. Na pomoc si ho zavolali ľudia, aby ich naučil, ako sa správať ekologicky. Janko im napísal celý zoznam vecí, ktoré treba dodržiavať:

- Recyklovať a triediť odpad
- Nekúpať sa, ale sprchovať sa
- Namiesto strešnej krytiny používať solárne panely
- Vysádzať a nepoškodzovať zeleň
- Stavať viac veterných a vodných elektrární.

A tak sa ľudia pustili do práce a o 20 rokov boli na celom svete vybudované tisíce elektrární a recyklačných stredísk, vhodne využitie solárne panely, vysadené nové lesy a viac sa kupovali aj vyrábali sprchovacie kúty ako vane. Odvtedy sa aspoň niektorí ľudia správali ekologicky voči prírode a brali Janka Hraška ako svoj vlastný vzor.

A tak si spolu s Jankom Hraškom ekologicky žili aj ľudia. Ale dávali pozor, aby medzi nich neprišiel niekto, kto by ich životné prostredie ničil.

Miriám Jackaninová

Janko Hraško zachraňuje planétu Zem

Kde bolo, tam bolo, za siedmymi planétami a za siedmymi galaxiami žil Janko Hraško. Jedného krásneho dňa sa Janko Hraško vybral na prechádzku k jazeru na planétu Hraškovo.

Keď tam svojím veselým krokom prišiel a chcel pozdraviť svoje kamarátky rybohrašky, uvidel na hladine vody čarovné dvere. Celé sa ligotali. Náhle, ako sa do nich Janko pozrel, uvidel tam nás, ľudí a náš znečistený svet. Videl tam moria, rieky, lesy, pralesy a znečistené mestá a veľkomestá. Dvere sa zatvorili a Janko viac nevidel. Bolo to pre neho zaujímavé, tak chcel vidieť viac. Pokúsil sa dvere otvoriť, ale zrazu letel vesmírom a planétami. Až sa ocitol na našej planéte Zem. Bol prekvapený zo správania ľudských tvorov. A hlavne so znečistených ulíc, riek a množstva skládok. Chcel to všetko upratať. Janko nosil na ruke kúzelný prsteň, ktorý mu darovala princezná na hrášku. Každý deň mu prsteň ponúkol tri prania. A to bol čas na záchranu planéty, pretože pod ťarchou nečistôt sa prehýnala, deformovala, ničila. Deň čo deň zbavoval planétu špiny, odpadkov, nelegálnych skládok... Chcel, aby aj planéta zem bola čistá ako Hraškovo. Mal čo robiť a pri každej prosbe sa prsteň rozžiaril a odpadky zmizli, akoby mávnutím ruky. Zem konečne ostala čistá. Prišiel čas odísť. Pred Jankom Hraškom sa objavili kúzelné ligotavé dvere, ktoré sa otvorili a Janko ako predtým letel vesmírom, až kým nebol naspäť za siedmimi planétami a siedmimi galaxiami na planéte.

No keď sa pozriem okolo, znovu by sme takého Janka Hraška potrebovali, lebo sme nepoučiteľní.

Kristína Štefančinová

Vedeli ste,

- ...že je nemožné dotknúť sa jazykom vlastného lakťa?
- ...že keď sa vám silno kýchne, môžete si zlomiť rebrá?
- ...že keď sa pokúšate potlačiť kýchnutie, môžu vám žilky v hlave a v krku prasknúť a môžete zomrieť?
- ...že keď sa pokúsíte pri kýchaní mať otvorené oči, môžu vám až vyskočiť z jamôk?
- ...že prasatá sú telesne stavané tak, že nemôžu pozeráť smerom na oblohu?
- ...že 50% svetového obyvateľstva ešte nikdy netelefonovalo, ani nebolo volané telefónom?
- ...že potkany a kone nie sú schopné sa povracať?
- ...že zapalovač bol vynájdený skôr ako zápalka?
- ...že kvákanie kačky nevyvoláva ozvenu a nikto nevie prečo?
- ...že počas celého života v spánku každý zje priemerne 70 kusov hmyzu a 10 pavúkov? (fiha!)
- ...že moč svietelkuje pod čiernym svetlom?
- ...že tak ako odtlačky prstov je aj odtlačok jazyka jedinečný u každého človeka?
- ...že krokodíl nemôže vyplaziť jazyk?
- ...že srdce krevety je umiestnené v jej hlave?
- ...že podľa štúdie urobenej na 200-tisíc pštrosoch v priebehu 80-tich rokov ani jeden nestrčil hlavu do piesku?
- ...že 75% všetkých ľudí, ktorí toto čítajú, sa bude pokúšať olízať si vlastný lakť

Internet

Usmej sa na život

- ✿ Usmej sa na život, ktorý sa zjaví, rastie a vždy je tak veľmi bohatý na prekvapenia a novinky.
- ✿ Usmej sa na poéziu, ktorá ti spieva v srdci, aby ťa nadchla pre hľadanie nekonečných priestorov. Usmej sa na svoje dnes, ktoré je tak svieže a čisté, nedotknuté zubom času.
- ✿ Usmej sa na žlté poľné kvety a ružové pupence, ktoré objímajú ploty pri cestách.
- ✿ Usmej sa naštetotajúcich vrabcov, ktorí v záhrade poskakujú z konára na konár.
- ✿ Usmej sa na tvorivú námahu vedca, ktorý hľba v tajomnom vnútri prírody.
- ✿ Usmej sa na pot toho, kto dlátom vyvádza z chladného vnútra kameň a žiariacu tvár dieťaťa.
- ✿ Usmej sa na vietor, ktorý ťa kolíše a ako darček ti prináša povznášajúcu vôňu blízkych a ďalekých polí.
- ✿ Usmej sa na slnko, ktoré sa ešte neunavilo neustálym dávaním kaskády svetla a tepla.
- ✿ Usmej sa na svoju námahu, cez ktorú sa chceš stať novým človekom.
- ✿ Usmej sa na steny múrov, ktoré spadli, aby umožnili spojenie so susedom

Od neznámeho autora

Čo je čas?...

Ak chceš zistiť, čo je jeden rok, spýtaj sa študenta, ktorý prepadol v záverečnej skúške...

Ak chceš zistiť, čo znamená jeden mesiac, spýtaj sa matky, ktorej sa narodilo dieťa o mesiac skôr...

Ak chceš zistiť, čo znamená jeden týždeň, spýtaj sa redaktora týždenníka...

Ak chceš zistiť, čo znamená jedna hodina, spýtaj sa zaľúbených, ktorí na seba čakajú...

Ak chceš zistiť, čo znamená jedna minúta, spýtaj sa niekoho, komu ušiel vlak, autobus alebo lietadlo...

Ak chceš zistiť, čo znamená jedna sekunda, spýtaj sa niekoho, kto prežil autohaváriu...

Ak chceš zistiť, čo znamená jedna milisekunda, spýtaj sa víťaza zlatej medaily na olympijských hrách.

Čas na nikoho nečaká...

Veru, čas na nikoho nečaká, letí s vetrom opreky. Ubehol rýchlo aj v tomto školskom roku a my mu o chvíľu povieme: „Dovidenia, školský rok 2012/2013.“ Čas je naozaj neúprosný aj pre deviatakov, ktorí odídu z nášho školského kolektívu a čaká ich oveľa náročnejšia cesta. Prajeme im cestu bez prekážok, plnú vedomostí a nádherných chvíľ. Aby sa tomto svete nestratili, aby ich nepohltil krutý čas. A nám, ktorí sa po prázdninách vrátíme do našich dobre známych tried, poprajme veľa oddychu a nezabudnuteľných prázdninových zážitkov.

Čo nás teda čaká a čo nás neminie? No dúfam, nech už príde čokoľvek, že obstojíme a že sa budeme tešiť aj z maličkostí. Pretože čas je najvzácnejšia vec zo všetkých, tak ho nepremrhajme, pretože stratený čas nemožno znova nájsť.

Za všetkých Centráčikov
Mgr. Anna Lažová

Prázdniny

Hurá, hurá, prázdniny,
dva mesiace bez driny.
V škole prázdne lavice
a detičky na lúke.

Kristína Drotárová, 5.A

Dovidenia v školskom roku 2013/2014

Úspechy našich žiakov

Dejepisná olympiáda – obvodné kolo

Kategória F – 1. miesto Štefan Filip Kocur, 6.AZ

Kategória E – 3. miesto Imrich Kaplan, 7.AZ

Olympiáda v anglickom jazyku – obvodné kolo

1B kategória – 2. miesto Michal Zdravecký, 9.AZ

Medzinárodná súťaž – English Test Competition

Prvé kolo testovania piatakov a šiestakov v anglickom jazyku v medzinárodnej súťaži ETC.

Výsledky v prvom kole:

Laura Džalajová	6.AZ	100%	Miriám Jackaninová	6.AZ	98%
Filip Štefan Kocur	6.AZ	95%	Magdaléna Rodáková	6.AZ	93%
Viktória Pasnišinová	5.AZ	98%	Simona Siroková	5.AZ	93%
Gabriela Krempaská	5.AZ	93%	Diana Jancurová	5.AZ	93%
Alex Lukačišin	5.AZ	85%			

Bilingválka got talent

Úspešní žiaci:

Michal Zdravecký	9.AZ	Kristína Maťašová	9.AZ
Miriama Jackaninová	9.AZ	Katarína Špontáková	9.AZ
Vladimíra Blanárová	9.AZ		

Olympiáda v nemeckom jazyku – obvodné kolo

1A kategória – 2. miesto Imrich Kaplan, 7.AZ

1B kategória – 1. miesto Dávid Miškiv, 9.AZ

Šaliensky Mat'ko – obvodné kolo

Čestné uznanie – Miriám Jackaninová, 6.AZ

IX ročník celoslovenskej súťaže Báseň roka

III. kategória – 2. miesto Klaudia Kaščáková, 8.AZ

Diplom SŠ, zložka ZŠ za aktívny prístup pri vyhľadávaní a usmerňovaní talentov

Giraltovský hudák- Regionálna súťaž v ľudovom speve

1.miesto - Barbara Dupejová

V. ročník Olympiády zo SJL

3. miesto Miriama Jackaninová, 9.AZ

Pytagoriáda – obvodné kolo

3. miesto – Imrich Kaplan, 7. AZ

Úspešný riešiteľ – Filip Kocur, 6.AZ

Matematická olympiáda – obvodné kolo

2. miesto – Filip Kocur, 6.AZ

Medzinárodná súťaž – Matematický klokan

Najúspešnejší riešitelia: Sofia Drimáková, Kiara Sadivová, Bianka Červeňáková, Aneta Mikitková, 1. AZ, Filip Vygoda Peter Gajdoš, Kristián Cina, Petra Páztorová, 2.AZ, Diana Zápotocká, 3.AZ, Samuel Orenič, 5. AZ, Filip Kocur, 6.AZ

Kukučínova literárna Revúca

Strieborné pásmo: Kristína Ryznerová, 8.AZ - poézia

Bronzové pásmo: Tímea Harvilová, 9.AZ, Patrícia Musig, 9.AZ - poézia

Bronzové pásmo: Michal Zdravecký, 9.AZ, Miriama Jackaninová, 9.AZ - publicistika

Kováčova Bystrica - 9. ročník celoslovenskej amatérskej umeleckej súťaže

I.kategória - **2. miesto: A. Kigyósiová, 6.AZ** II. kategória - **2. miesto: P. Musig, 9.AZ**

Okresné kolo Hviezdoslavov Kubín

III. kategória - poézia

3. miesto Zuzana Terazová, 8.AZ

Obvodné kolo súťaže Európa v škole

II. kategória - **3. miesto - Miriam Jackaninová, 6.AZ**

III. kategória - **1. miesto - Imrich Kaplan, 7.AZ**

Kolektívne a multimediálne práce

II. kategória - **1. miesto - Literárno-novinársky krúžok**

III. kategória - **2. miesto - Kolektív žiakov 9.AZ**

Obvodné kolo v bedmintonu žiakov základných škôl

Chlapci: 1. Spojená škola Svidník (S. Jurko, I. Kaplan)

Dievčatá: 2. Spojená škola Svidník (V. Cinová, S. Krempaská)

Celoslovenská súťaž Zodpovedne.sk

Kategória deti do 11 rokov – **zlaté pásmo Jakub Kaliňak, 4.AZ**

Kategória deti od 12 do 15 rokov – **bronзовые pásmo Denis Jancura, 7.AZ**

Dúha 2013 –celoslovenská súťaž

Čestné uznanie – Miriam Jackaninová, Magdaléna Rodáková / 6.AZ/

Európa v škole – celoslovenská súťaž/projekt

Hlavná cena bez udania poradia – Literárno-novinársky krúžok

Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko

Literárno-novinársky krúžok - Cena poroty

Miriama Jackaninová – Čestné uznanie

Dopravná súťaž obvodné kolo

1. miesto a postup na krajskú súťaž družstvo SŠ v zložení: Samuel Orenič, Gabriela Krempaská, Gabriela Mandul'ová – 5.a, Filip Kocur -6.a

Imrich Kaplan z príležitosti Dňa detí ocenený primátorom mesta Svidník

BLAHOŽELÁME

Časopis Centráčik pripravili a vydali žiaci Literárno – novinárskeho krúžku Centráčik, zložka Základná škola vo Svidníku s podporou CVČ Giraltovce

Šéfredaktor: **Imrich Kaplan**

Zástupca šéfredaktora: **Miriám Jackaninová**

Predsedovia redakčnej rady: **Ariana Kigysiová**
Tomáš Soľanka

Redaktori: Denis Jancura
Ariel Kigyisi
Kristína Drotárová
Diana Jancurová
Nikola Bilá
Romana Kačicová
Kristián Suchanič
Dalibor Gajdoš

Adresa: Spojená škola, ZŠ
Centrálňa 464
089 01 Svidník

E-mail: zakladna@spojenaskolask.sk, tel.: 054/788 2042, mobil: 0911 750 314
0903625471

Informácie: www.spojenaskolask.sk

Časopis Centráčik vychádza od školského roku 2002/2003 ako občasník pod vedením Mgr. Anny Lažovej